

Iwona KUMOR

**SPECYFIKA KSZTAŁCENIA NA SPECJALNOŚCI
RACHUNKOWOŚĆ – ŚCIEŻKA ACCA NA WYDZIALE FINANSÓW
I UBEZPIECZEŃ UNIWERSYTETU EKONOMICZNEGO W KATOWICACH**

**THE SPECIFICS OF EDUCATION IN SPECIALIZATION ACCOUNTING – PATH
ACCA IN FACULTY OF FINANCE AND INSURANCE OF UNIVERSITY
OF ECONOMICS IN KATOWICE**

Katedra Rachunkowości, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
ul. 1 Maja 50, 40-287 Katowice, e-mail: iwona.kumor@ue.katowice.pl

Summary. The purpose of this article is to present the specifics of education in University of Economics in Katowice in specialization accounting – path ACCA.

Słowa kluczowe: akredytacja, rachunkowość, kształcenie studentów, jakość kształcenia, kwalifikacje.
Key words: accreditation, accounting, education quality.

WSTĘP

Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (DzU z 2005 r., nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) oraz krajowe ramy kwalifikacyjne (KRK) dają poszczególnym uczelniom możliwość tworzenia indywidualnej oferty edukacyjnej.

Chcąc pozyskać studentów, uczelnie muszą wykazać się różnorodnością prowadzonych studiów oraz jakością oferty programowej, a w konsekwencji wysoką jakością kształcenia. Dla jakości kształcenia duże znaczenie mają akredytacje uzyskane od organizacji, których misją jest tworzenie i propagowanie najwyższych standardów kształcenia.

Głównym celem artykułu jest zaprezentowanie specyfiki kształcenia studentów na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA, powstałej w wyniku współpracy z organizacją zawodową ACCA (The Association of Chartered Certified Accountants), a także implementacji wymagań ACCA dotyczących programów studiów.

Dodatkowym celem jest ocena stopnia wykorzystania przez studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach akredytacji ACCA. Przeprowadzona analiza ma na celu wskazanie innych specjalności spoza kierunku finanse i rachunkowość (FiR), które w najszerszym zakresie realizują w ramach prowadzonych przedmiotów zagadnienia ujęte w modułach F1-F4, a także zakresu zwolnień, jakie studenci tych specjalności mogliby uzyskać i podjąć studia II stopnia na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA. Realizacja tego celu wymaga odpowiedzi na następujące pytania:

1. Jakimi umiejętnościami powinien wykazać się student rozpoczynający studia II stopnia na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA?

2. Jakie przedmioty powinni studiować studenci I stopnia, zainteresowani podjęciem nauki na studiach II stopnia na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA i jak potwierdzić kwalifikacje nabyte poza kierunkiem FiR, a w przypadku ich braku – jak je uzupełnić?
3. Jak przebiega nabór i kształcenie w ramach wymienionej specjalności i jakie są propozycje zmian w zakresie poprawy naboru i jakości kształcenia?

MATERIAŁ I METODY

Zastosowano analizę materiałów źródłowych, związanych z utworzeniem i funkcjonowaniem na kierunku finanse i rachunkowość specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA oraz metody dedukcji i indukcji. Analizą zostały objęte wszystkie specjalności na kierunku FiR oraz specjalności spoza tego kierunku (studia I stopnia), które w ramach prowadzonych przedmiotów realizują, w całości lub części, treści wymagane do uzyskania zwolnień z modułów F1–F4 i podjęcia studiów II stopnia na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA. Ponadto autorka sformułowała wnioski na podstawie własnych obserwacji i doświadczeń organizacyjnych i dydaktycznych, w ramach przygotowania do akredytacji i prowadzenia modułu F7 Financial Reporting.

ISTOTA SPECJALNOŚCI RACHUNKOWOŚĆ – ŚCIEŻKA ACCA

27 maja 2014 r. Wydział Finansów i Ubezpieczeń Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach otrzymał akredytację studiów II stopnia na kierunku finanse i rachunkowość na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA, przyznaną przez The Association of Chartered Certified Accountants (ACCA). Status Akredytowanego Programu ACCA został przyznany uczelni w konsekwencji szczegółowej analizy sylabusów i metod egzaminowania. Przyznana akredytacja ma umożliwić studentom, którzy zapiszą się na tą specjalność, zdobycie części kwalifikacji ACCA w trakcie studiów. Studenci specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA mogą uzyskać zwolnienia z następujących egzaminów: F1 Accountant in Business, F2 Management Accounting, F3 Financial Accounting, F4 Corporate and Business Law, F5 Performance Management, F6 Taxation, F7 Financial Reporting, F8 Audit and Assurance, F9 Financial Management. W celu uzyskania wymienionych zwolnień studenci realizują przedmioty, które podano w tab. 1.

W ramach specjalności rachunkowość ścieżka ACCA, oprócz wymienionych zwolnień, studenci zdobywają umiejętności w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych, poznawania i stosowania zasad ujawniania i wyceny bilansowej zasobów gospodarczych, podstawowych mechanizmów rozliczania kosztów oraz reguł rządzących ustalaniem i prezentacją wyników działalności jednostek gospodarczych, zasad sporządzania jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, według uregulowań krajowych i międzynarodowych, metod i narzędzi analizy finansowej zasad organizacji prac działów finansowo-księgowych w jednostce gospodarczej. Ponadto w ramach ścieżki studenci uzyskują także wiedzę z zakresu zarządzania efektywnością, zarządzania finansowego, strategii podatkowych sprawozdawczości finansowej oraz innowacji finansowych (Krajowe ramy kwalifikacji... 2015, www.kr.k.ue.katowice.pl).

Tabela 1. Przedmioty realizowane w ramach specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA, niezbędne do uzyskania zwolnień z egzaminów F1–F9

Nazwa przedmiotu	Egzaminy ACCA
wszystkie przedmioty kierunkowe i specjalnościowe – studia I stopnia, kierunek FiR, specjalność rachunkowość	F1, F2, F3, F4
rachunkowość w zarządzaniu przedsiębiorstwem projektowanie systemów rachunku kosztów	F5
strategie podatkowe przedsiębiorstw	F6
międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej sprawozdawczość skonsolidowana	F7
rewizja finansowa	F8
zarządzanie finansami przedsiębiorstwa innowacje na rynkach finansowych	F9

CHARAKTERYSTYKA KWALIFIKACJI ACCA I ICH WYKORZYSTANIE PRZEZ UCZELNIE WYŻSZE

Podnoszenie jakości kształcenia przez uczelnie wyższe oraz oferowanie coraz atrakcyjniejszych programów kształcenia jest efektem oddziaływania różnych czynników: rynkowych, demograficznych czy instytucjonalnych. Jednym ze sposobów potwierdzenia jakości oferowanych przez uczelnię programów kształcenia jest zdobywanie akredytacji organizacji zawodowych. W przypadku rachunkowości do najbardziej znanych i uznawanych organizacji z tej grupy należą ACCA, CIMA, KIBR, SKwP, KIDP. Uzyskanie akredytacji organizacji zawodowej przez uczelnię wyższą wiąże się z przyznaniem akredytowanym kierunkom (specjalnościom) określonych uprawnień zawodowych (Walińska i Michalak 2013).

Kwalifikacje przyznawane przez ACCA są kwalifikacjami skierowanymi do specjalistów z zakresu finansów i rachunkowości. Celem ACCA jest zapewnienie i promowanie najwyższych standardów profesjonalnych, etycznych, ładu korporacyjnego w obszarze rachunkowości i finansów. ACCA zapewnia specjalistom na całym świecie możliwość rozwoju i dostęp do wiedzy.

Zdobycie kwalifikacji ACCA wymaga spełnienia następujących warunków:

- zdania 14 egzaminów,
- wykazania się odpowiednimi kompetencjami,
- wykazania się praktyką zawodową,
- zaliczenia modułu sprawdzającego znajomość zasad etyki zawodowej.

Studenci ubiegający się o kwalifikacje ACCA muszą zdać 12 egzaminów obowiązkowych, tj. egzaminy z poziomu Fundamentals (F1–F9), 3 egzaminy z poziomu Professional (P1–P3) oraz 2 fakultatywne z poziomu Professional (do wyboru spośród P4–P7).

Zakres tematyczny egzaminów jest szeroki i obejmuje zagadnienia związane z rachunkowością finansową i zarządczą, zarządzaniem finansami, podatkami, audytem, prawem gospodarczym, etyką, ładem korporacyjnym, zarządzaniem ryzykiem, analizami biznesowymi. ACCA dopuszcza możliwość zdobycia dyplomów, potwierdzających zdanie części egzaminów. (Kwalifikacje ACCA, www.accapolska.pl; Świetla 2012; Bucior i Zackiewicz-Brunke 2015; Zarzycka 2015). Rodzaj zdanych egzaminów i przypisane im uprawnienia zaprezentowano w tab. 2.

Tabela 2. Rodzaje uprawnień i przypisane im egzaminy

Egzamin	Uprawnienia (dyplomy)
F1–F3 (Fundamental) Moduł z podstaw etyki zawodowej (Foundations in Professionalism)	Diploma in Accounting and Business
F4–F9 (Fundamentals) Moduł z etyki zawodowej (professional Ethics Module)	Advance Diploma in Accounting and Business
P1–P3 2 do wyboru spośród P4–P7 Minimum 3 lata doświadczenia 13 spośród 20 kompetencji	kwalifikacje ACCA – członek organizacji

Źródło: Kwalifikacje ACCA (www.accapolska.pl).

Tabela 3. Uczelnie i programy akredytowane przez ACCA

Nazwa uczelni	Stopień	Kierunek / specjalność	Liczba przysługujących zwolnień	Egzaminy ACCA objęte zwolnieniem
Akademia im. Leona Koźmińskiego	licencjat	BBA Finance and Accounting	7	F1–F4, F5, F7, F9
	magister	finanse i rachunkowość / rachunkowość i sprawozdawczość finansowa lub audyt i kontrola zarządcza	7	F1–F4, F5, F7, F8
	licencjat	finanse i rachunkowość / rachunkowość, finanse i skarbowość	6	F1–F4, F6, F9
Politechnika Białostocka	magister	rachunkowość i zarządzanie finansami ACCA	9	F1–F4, F5–F9
Szkoła Główna Handlowa	licencjat	finanse i rachunkowość	7	F1–F4, F5–F7
	magister	finanse i rachunkowość	9	F1–F4, F5–F9
	magister	Finance and Accounting	9	F1–F4, F5–F9
Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach	magister	finanse i rachunkowość / rachunkowość – ścieżka ACCA	9	F1–F4, F5–F9
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	magister	finanse i rachunkowość	8	F1–F4, F5, F6, F8, F9
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu	magister	finanse i rachunkowość przedsiębiorstw / rachunkowość i zarządzanie finansami ACCA	9	F1–F4, F5–F9
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu	licencjat	finanse i rachunkowość / rachunkowość i auditing	5	F1–F4, F5
	magister	finanse i rachunkowość / rachunkowość międzynarodowa	7	F1–F4, F5, F7, F8
	studia podyplomowe	finanse i rachunkowość	8	F1–F4, F5–F8
Uniwersytet Gdański	magister	ekonomia / finanse w przedsiębiorstwach	9	F1–F4, F5–F9
	magister	finanse i rachunkowość / rachunkowość ACCA	9	F1–F4, F5–F9
	studia podyplomowe	finanse i rachunkowość	9	F1–F4, F5–F9
Uniwersytet Łódzki	licencjat	rachunkowość	5	F1–F4, F5
	magister	rachunkowość i zarządzanie finansami	6	F1–F4, F5, F7
Uniwersytet Warszawski	magister	finanse, rachunkowość i ubezpieczenia / grupa specjalizacyjna ACCA	6	F1–F4, F5, F6

Źródło: ACCA na uczelniach (www.accapolska.pl).

Duża konkurencja uczelni wyższych w zakresie kształcenia powoduje, że dostrzegają one znaczenie międzynarodowych kwalifikacji w obszarze rachunkowości i finansów i nawiązują współpracę z różnymi organizacjami certyfikującymi, w tym z ACCA. Współpraca z ACCA

pozwala na uzyskanie studentom danego kierunku lub specjalności zwolnień z akredytowanych egzaminów. W latach 2012–2015 dziesięć polskich uczelni uzyskało akredytację ACCA dla wybranych kierunków studiów. Informacje dotyczące akredytowanych uczelni zawarto w tab. 3.

KWALIFIKACJE ACCA A STANDARDY KSZTAŁCENIA NA UNIWERSYTECIE EKONOMICZNYM W KATOWICACH

Specjalność rachunkowość – ścieżka ACCA została uruchomiona w roku akademickim 2014/2015 i jest kontynuowana w roku bieżącym, tj. 2015/2016. Specjalność tę mogą wybierać studenci, którzy ukończyli studia I stopnia na kierunku FiR oraz studenci innych kierunków za zgodą dziekana, pod warunkiem realizacji przedmiotów, wpisujących się w treść modułów F1–F4.

Studenci, którzy ukończyli studia I lub II stopnia na kierunku FiR, będą mogli skorzystać z 4 zwolnień z egzaminów F1, F2, F3, F4, niezależnie od tego, czy ukończą akredytowaną ścieżkę rachunkowość – ścieżka ACCA. Prawo do zwolnień z egzaminów F5–F9 będą mieli natomiast ci studenci, którzy ukończą akredytowaną specjalność. Studenci, którzy na studiach I stopnia ukończą inny kierunek niż FiR, mogą również kontynuować naukę na akredytowanej ścieżce i uzyskać wszystkie zwolnienia, pod warunkiem, że zrealizują wymagane treści, w ramach różnic programowych, które wyznacza dziekan stosownie do wymagań ACCA. W tabeli 4 zaprezentowano moduły F1–F4 oraz ich treść.

Tabela 4. Prezentacja modułów F1–F4

Moduł	Tytuł	Treść
F1	Accountant in Business	Organizacja działalności gospodarczej. Zasady funkcjonowania, rodzaje, funkcje i cechy jednostki gospodarczej. Czynniki makro- i mikroekonomiczne, społeczne, demograficzne i technologiczne i ich wpływ na działalność gospodarczą. Rodzaje działalności gospodarczej. Znaczenie rachunkowości finansowej w działalności gospodarczej. Systemy przetwarzania danych. Nadzór korporacyjny
F2	Management Accounting	Rachunkowość w zarządzaniu. Koszty, klasyfikacja kosztów, rozliczanie kosztów, ewidencja i prezentacja informacji o kosztach, budżetowanie, koszty standardowe
F3	Financial Accounting	Zasady ewidencji operacji gospodarczych. Sprawozdanie finansowe jako źródło informacji dla użytkowników sprawozdania. Zasady sporządzania sprawozdania finansowego. Wykorzystanie sprawozdania finansowego jako źródła analizy. Analiza wstępna i wskaźnikowa sprawozdania finansowego
F4	Corporate and Business Law	Elementy prawa gospodarczego

Źródło: Kwalifikacje ACCA (www.accapolska.pl).

Program kierunku FiR realizowany na studiach I stopnia na specjalnościach:

- analityk finansowy,
- bankowość i finanse międzynarodowe,
- finanse i inwestycje,
- finanse i prawo zatrudnienia w biznesie,
- gospodarowanie nieruchomościami,
- inżynieria finansowa,

- menedżer finansowy,
- rachunkowość,
- specjalista bankowy,
- strategie podatkowe
- rachunkowość i podatki,
- rachunkowość i rewizja finansowa,
- Finance and Accounting for Business,
- ubezpieczenia.

Wpisuje się to w treści programowe, wymagane w ramach modułów F1–F4. Są one realizowane w ramach przedmiotów, które zaprezentowano w tab. 5.

Tabela 5. Przedmioty kierunkowe, specjalizacyjne i do wyboru realizowane na studiach I stopnia na kierunku FiR, w roku akademickim 2014/2015 i 2015/2016, odpowiadające treściom programowym modułów F1–F4

Rodzaj przedmiotu	Specjalność	Przedmiot
KR	wszystkie	zarządzanie organizacjami rachunkowość rachunkowość finansowa analiza finansowa prawo z elementami prawa własności intelektualnej prawo gospodarcze i prawo pracy
SP	finanse i inwestycje rachunkowość rachunkowość i podatki	rachunek wyników
SP	analityk finansowy rachunkowość rachunkowość i podatki rachunkowość i rewizja finansowa	sprawozdawczość finansowa
SP	rachunkowość rachunkowość i podatki	rachunkowość małych i średnich przedsiębiorstw
DW	wszystkie	harmonizacja i standaryzacja rachunkowości organizacja rachunkowości

KR – przedmiot kierunkowy, SP – przedmiot specjalnościowy, DW – przedmiot do wyboru.

Źródło: opracowano na podstawie: Krajowe ramy kwalifikacji (www.accapolska.pl).

Kierunki, które częściowo realizują te wymogi, podano w tab. 6. Studentom tych kierunków nie przysługują żadne zwolnienia, chyba że podejmą studia II stopnia na kierunku FiR, po wcześniejszym zaliczeniu różnic programowych.

Z analizy sylabusów dotyczących przedmiotów zestawionych w tab. 6 wynika, że w najszerszym zakresie treści modułów F1–F4 realizują kierunki: analityka gospodarcza i finanse menedżerskie. Programy studiów oferowane na tych kierunkach, po uzupełnieniu (zdaniem autorki) o zagadnienia z zakresu sprawozdawczości i prawa gospodarczego, umożliwiłyby studentom tych kierunków uzyskanie uprawnień ACCA z poziomu Fundamentals i rozpoczęcie studiów II stopnia na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA. W wypadku pozostałych kierunków uzyskanie uprawnień ACCA w ramach studiów jest bardziej skomplikowane lub wręcz niemożliwe.

Tabela 6. Kierunki inne niż FiR i wybrane przedmioty zgodne z wymogami egzaminów F1–F4

Kierunek	Przedmioty
analityka gospodarcza	podstawy prawa z elementami prawa gospodarczego podstawy rachunkowości rachunkowość zarządcza analiza finansowa przedsiębiorstw
finanse menadżerskie	prawo rachunkowość rachunkowość finansowa analiza finansowa nadzór korporacyjny
przedsiębiorczość i finanse	zakładanie działalności gospodarczej: organizowanie przedsięwzięcia rachunkowość analiza finansowa podstawy prawa gospodarczego podstawy samodzielnego księgowania
ekonomia	prawo z elementami prawa ochrony własności intelektualnej rachunkowość
międzynarodowe stosunki gospodarcze	podstawy prawa podstawy rachunkowości

Źródło: Krajowe ramy kwalifikacji (www.accapolska.pl).

Dane dotyczące osób, które ukończyły studia I stopnia na Wydziale Finansów i Ubezpieczeń oraz rozpoczęły studia II stopnia na kierunku FiR na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA w badanym okresie zaprezentowano w tab. 7.

Tabela 7. Dane dotyczące liczby studentów, którzy ukończyli studia I stopnia na Wydziale Finansów i Ubezpieczeń oraz rozpoczęli studia II stopnia na Wydziale Finansów i Ubezpieczeń (na kierunku FiR / / specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA)

Rok akademicki	2013/2014		2014/2015	
	liczba osób	%	liczba osób	%
Studia I stopnia (ukończone) Wydział Finansów i Ubezpieczeń (FiR i FIZOZ)	536	100,00	578	100,00
Rok akademicki	2014/2015		2015/2016	
	liczba osób	%	liczba osób	%
Studia II stopnia (rozpoczęte) Wydział Finansów i Ubezpieczeń (kierunek FiR / rachunkowość – ścieżka ACCA)	546	100,00	589	100,00
Rozpoczęte	32	5,86	27	4,58
Ukończone	22	4,03	?	?

Źródło: opracowano na podstawie danych z dziekanatu.

W roku akademickim 2014/2015 specjalność rachunkowość – ścieżka ACCA wybrało 32 studentów, z czego tylko 22 ukończyło semestr. Wśród studentów, którzy wybrali akredytowaną specjalność, większość stanowili studenci z ukończonymi studiami I stopnia na specjalności rachunkowość.

Pozostali studenci ukończyli inne specjalności. W roku akademickim 2015/2016 akredytowaną specjalność wybrało 27 studentów, spośród których 23 studentów ukończyło na studiach I stopnia specjalność rachunkowość, 2 studentów – specjalność gospodarowanie

zasobami w jednostkach ochrony zdrowia (kierunek FiZOZ), 1 student – dystrybucję i sprzedaż (kierunek ekonomia) i 1 student – księgowość i zarządzanie (na innej uczelni). Analiza danych, zawartych w tab. 7, wskazuje na niewielkie zainteresowanie studentów akredytowaną specjalnością. Powodem tego może być równoległe uruchomienie na kierunku dwóch innych specjalności: rachunkowość i podatki oraz rachunkowość i rewizja finansowa.

Specjalność rachunkowość – ścieżka ACCA została utworzona na kierunku FiR i wpisuje się w zakres programowy tego kierunku. Na specjalności są realizowane przedmioty, które zestawiono w tab. 8. W tabeli tej wyodrębniono także przedmioty niezbędne do uzyskania zwolnień z egzaminów F5–F9. Specyfika akredytowanej specjalności polega głównie na przyjętej formie zajęć i egzaminów, która polega na rozwiązywaniu *case study*. Przyjęta forma ma celu weryfikację znajomości zagadnień z rachunkowości i finansów, z uwzględnieniem otoczenia, w jakim funkcjonują jednostki.

Tabela 8. Przedmioty kierunkowe i specjalizacyjne realizowane na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA, w roku akademickim 2014/2015 i 2015/2016

Przedmiot	Moduł ACCA	Liczba godzin		
		wykład	ćwiczenia	razem
Semestr 1 (przedmioty kierunkowe)				
Bankowość centralna i polityka pieniężna		30	–	30
Międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej	F7	30	30	60
Prawo finansowe		30	15	45
Statystyka i ekonometria w finansach i rachunkowości		15	15	30
Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa	F9	30	30	60
Zarządzanie instytucjami finansowymi		30	15	45
Semestr 2 (przedmioty kierunkowe i specjalnościowe)				
Modele inwestycyjne		15	15	30
Rachunkowość w zarządzaniu przedsiębiorstwem	F5	30	30	60
Strategie podatkowe przedsiębiorstw	F6	15	15	30
Seminarium magisterskie		–	15	15
Polityka rachunkowości		30	–	30
Rewizja finansowa	F8	30	15	45
Sprawozdawczość skonsolidowana	F7	30	15	45
Semestr 3 (przedmioty kierunkowe i specjalnościowe)				
Europejskie prawo biznesu		30	–	30
Innowacje na rynkach finansowych	F9	15	15	30
Język obcy w finansach		–	15	15
Seminarium magisterskie		–	15	15
Projektowanie systemów rachunku kosztów	F5	15	30	45
Rachunkowość instrumentów finansowych		30	15	45
Semestr 4 (przedmioty kierunkowe i specjalnościowe)				
Rachunkowość jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej		15	15	30
Rachunkowość podatkowa		15	15	30
Razem		435	345	780

Źródło: Krajowe ramy kwalifikacji... (www.kr.k.ue.katowice.pl).

W tabeli 9 zestawiono liczbę godzin poszczególnych zajęć na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA (bez przedmiotów do wyboru) oraz liczbę godzin zajęć z przedmiotów uprawniających do zwolnień z egzaminów F5–F9.

Tabela 9. Zajęcia na specjalności rachunkowość – ścieżka ACCA

Rachunkowość – ścieżka ACCA (liczba godzin)		
wykład	ćwiczenia	razem
435	345	780
Przedmioty odpowiadające modułom F5–F9 (liczba godzin)		
wykład	ćwiczenia	razem
195	180	375
Udział procentowy zajęć odpowiadających modułom F5–F9 w ogólnej liczbie godzin		
wykład	ćwiczenia	razem
44,83%	52,17%	48,07%

Źródło: Krajowe ramy kwalifikacji... (www.krak.ue.katowice.pl).

Przedmioty odpowiadające modułom F5–F9 są realizowane także na innych specjalnościach na studiach II stopnia na kierunku FiR. Przedmioty te i specjalności podano w tab. 10.

Tabela 10. Zakres realizacji przedmiotów F5–F9 na innych specjalnościach niż akredytowana na studiach II stopnia, kierunek FiR

Moduł	Przedmiot	Specjalność
F5	rachunkowość w zarządzaniu przedsiębiorstwem	wszystkie
	projektowanie systemów rachunku kosztów	controlling, menedżer finansowy, rachunkowość
F6	strategie podatkowe przedsiębiorstw	wszystkie
F7	międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej	wszystkie
	sprawozdawczość skonsolidowana	rachunkowość, rachunkowość i rewizja finansowa
F8	rewizja finansowa	rachunkowość, rachunkowość i rewizja finansowa
F9	innowacje na rynkach finansowych	wszystkie
	zarządzanie finansami przedsiębiorstwa	wszystkie

Źródło: Krajowe ramy kwalifikacji... (www.krak.ue.katowice.pl).

PODSUMOWANIE

Podsumowując, można stwierdzić, że uczelnie wyższe, prowadząc działalność edukacyjną, mają za zadanie przygotować swoich absolwentów do wykonywania określonych zawodów. Chcąc podnieść jakość kształcenia oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pracodawców, uczelnie mogą korzystać z akredytacji udzielanych przez organizacje zawodowe lub instytucje zaufania społecznego. Z możliwości takiej skorzystał Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, uzyskując w 2014 roku akredytację studiów II stopnia na kierunku finanse i rachunkowość (specjalność rachunkowość – ścieżka ACCA), przyznaną przez The Association of Chartered Certified Accountants (ACCA). Przyznana akredytacja umożliwia wszystkim studentom studiów I i II stopnia na kierunku FiR uzyskanie czterech zwolnień z egzaminów F1–F4 niezależnie od tego, czy ukończą akredytowaną ścieżkę. Jednak tylko studenci, którzy ukończą na studiach II stopnia specjalność rachunkowość – ścieżka ACCA, będą mieli prawo do dalszych zwolnień z egzaminów F5–F9. Przedmioty, które uprawniają studentów akredytowanej specjalności do zwolnień z egzaminów F5–F9, są realizowane również na innych równoległych specjalnościach (na specjalności rachunkowość – zwolnienie ze wszystkich egzaminów F5–F9).

Jak wynika z przeprowadzonych badań, specjalność rachunkowość – ścieżka ACCA w badanym okresie wybrało 5% studentów. Tak małe zainteresowanie specjalnością wynika z braku rozpoznawalności przez studentów kwalifikacji ACCA. Problemem w tym zakresie są też obawy związane z ponoszeniem wysokich kosztów w przyszłości, obawy o problemy językowe czy obszerny zakres materiału.

PIŚMIENNICTWO

- ACCA na uczelniach**, www.accapolska.pl/ACCA-na-uczelniach/Akredytowane-uczelnie, dostęp: 2.11.2015.
- Bucior G., Zackiewicz-Brunke B.** 2015. Akredytacja ACCA na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego. *Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin.*, Ser. Oeconomica 319(79)2, 37–48.
- Krajowe ramy kwalifikacji na studiach I i II stopnia. Sylabusy**, www.krk.ue.katowice.pl, dostęp: 2.11.2015.
- Kwalifikacje ACCA**, www.accapolska.pl/kwalifikacje-ACCA/Dyplomy-i-certyfikaty/Advanced-Diploma-in-Accounting-and-Business, dostęp: 2.11.2015.
- Świetla K.** 2012. Certyfikaty z dziedziny rachunkowości, ich różnorodność oraz wymogi formalne warunkujące uzyskanie uprawnień, w: *Rachunkowość. Dydaktyka i certyfikacja zawodu księgowego*. Red. D. Dziawgo. Toruń, Wydaw. UMK.
- Walińska E., Michalak M.** 2013. Akredytacja uczelni wyższych przez profesjonalne organizacje rachunkowości w warunkach deregulacji zawodu księgowego. *Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin.*, Ser. Oeconomica 303(72), 206–209.
- Zarzycka E.** 2015. Rola międzynarodowych kwalifikacji w procesie rozwoju i kształcenia specjalistów ds. rachunkowości zarządczej w Polsce. *Zesz. Teoret. Rach.* 81(137), 141.